

Love and Hate: The Destiny of David

1. Tehillim 55:13-14

יג כִּי לֹא-אֹיֵב יִחַרְפֵּנִי, וְאִשָּׂא:
לֹא-מִשְׁנָאִי, עָלַי הִגְדִּיל; וְאִסְתַּר
מִמֶּנּוּ. **13** For it was not an enemy that taunted me, then I could have borne it;
neither was it mine adversary that did magnify himself against me, then I would
have hid myself from him.

יד וְאַתָּה אָנוּשׁ כְּעֶרְכִּי; אֶלּוּפִי,
וּמִיִּדְעִי. **14** But it was thou, a man mine equal, my companion, and my familiar friend;

2. Midrash Tehillim 90:15

וְדוּד כָּל אוֹתוֹ שִׁבְעִים שָׁנָה שֶׁהָיָה חַי, הָיוּ בְצָרוֹת וְעִמְלָה.

3. Midrash Shocheh Tov 119:15

”דִּלְפָּה נִפְשֵׁי מִתּוֹגָה” (תהלים קיט, כח) מִן הַשְּׁבָרִים
שֶׁבָאוּ עָלַי, אֵין שָׁנָה שֶׁאֵין בָּהּ שֶׁבָר, אֵין חֹדֶשׁ שֶׁאֵין בוֹ
שְׁמוּעָה, אֵין יוֹם שֶׁאֵין בוֹ צָרָה הַיּוֹם עַל הַיּוֹם
”My soul drips from agony (Psalms 119:28) –
from the disasters that overwhelm me. No year
passes without calamity, no month without bad
news, no day without misfortune – woe upon
woe!”

4. Shmuel I, 16:13

יג וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת-קֶרֶן הַשֶּׁמֶן, וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ
בְּקֶרֶב אֶחָיו, וַתִּצְלַח רוּחַ-יְהוָה אֶל-דָּוִד, מֵהַיּוֹם
הַהוּא וְקָמְעָלָה; וַיִּקָּם שְׁמוּאֵל, וַיֵּלֶךְ הָרָמָתָה.
13 Then Samuel took the horn of oil, and anointed him in the
midst of his brethren; and the spirit of the LORD came mightily
upon David from that day forward. So Samuel rose up, and went
to Ramah.

5. Mishlei 13:12

יב תּוֹחֶלֶת מְמַשְׁכָּה, מַחֲלָה-לֵב; וְעֵץ חַיִּים,
תֵּימֵר חַיָּה. **12** Hope deferred makes the heart sick; but desire fulfilled is
a tree of life.

6. Midrash Shmuel

תּוֹחֶלֶת מְמוֹשְׁכָה מַחֲלָה לֵב. (משלי יג, יב) —
זֶה דוּד, שֶׁנִּמְשַׁח וּמִלְךְ לְאַחַר כִּמָּה שָׁנִים.

7. Yishayahu 26:20

כ לָךְ עָמִי בֵּא בְּחַדְרֶיךָ, וּסְגַר דְּלֹתֶיךָ (דְּלֹתֶיךָ)
בְּעֵדֶיךָ; חֲבִי כְּמַעַט-רִגְעָה, עַד-יַעֲבוּר- (יַעֲבֹר-)
זַעַם. **20** Come, my people, enter thou into thy chambers, and shut thy
doors about thee; hide thyself for a little moment, until the
indignation be overpast.

8. Yalkut Shimoni 432

לָךְ עָמִי בֵּא בְּחַדְרֶיךָ, אֵל תַּעֲמוּד כִּנְגַד הַשַּׁעָה אֵלָּא תֵן לָהּ מִקוּם שֶׁשְׁהָרִי אֲנִי נֹתֵתִי מִקוּם לַשַּׁעָה
אֲבָרָהֶם בָּרַח מִפְּנֵי נִמְרוּד, יִצְחָק מִפְּנֵי פִלְשְׁתִּים, יַעֲקֹב מִפְּנֵי עֵשׂוֹ, מִשֶּׁה מִפְּנֵי פִרְעֹה, דוּד מִפְּנֵי שְׂאוּל
וּמִפְּנֵי אֲבִשְׁלוּם בְּנוֹ, ד"א בּוֹא בְּחַדְרֶיךָ הַתַּסְתַּכַּל בְּחַדְרֵי לְבָבְךָ עַל מָה וּלְמָה הִבְאֵתִי עֲלֶיךָ יִסּוּרִים

9. Tehillim 92:6

ו מִה-גְּדֹלוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה; מֵאֵד, עֲמֻקּוֹ
מִחֻשְׁבְּתֶיךָ. **6** How great are Thy works, O LORD! Thy thoughts are very deep

10. Tehillim 33:11

יא עֲצַת יְהוָה, לְעוֹלָם תִּעֲמַד; מִחֲשַׁבֹּת לִבּוֹ, לְדֹר וָדֹר. 11 The counsel of the LORD stands forever, the thoughts of His heart to all generations.

11. Brachot 5a

תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל וכולן לא נתן אלא ע"י יסורין אלו הן תורה וארץ ישראל והעולם הבא

It has been taught: R. Simeon b. Yohai says: The Holy One, blessed be He, gave Israel three precious gifts, and all of them were given only through sufferings. These are: The Torah, the Land of Israel and the world to come.

12. Bereishit Rabba 32:3

פתיב ה' צדיק יבָחן וְרָשָׁע וְאֵהָב חֶמְסַ שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ (תהלים יא, ה): אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן הַיּוֹצֵר הַזֶּה אֵינּוּ בּוֹדֵק קַנְקָנִים מְרוֹעָעִים, שְׂאֵינּוּ מִסְפִּיק לְקוֹשׁ עֲלֵיהֶם אַחַת עַד שֶׁהוּא שׁוֹבְרָם, וּמִי הוּא בּוֹדֵק בְּקַנְקָנִים יָפִים, אֶפְלוּ מִקִּישׁ עֲלֵיהֶם כְּמָה פְעָמִים אֵינָם נִשְׁפָּרִים, כִּד אֵין הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַסֶּה אֶת הַרְשָׁעִים אֶלָּא אֶת הַצְּדִיקִים, שְׁנֵאָמַר: ה' צדיק יבָחן

13. Rav Yitzchak Arama, Akeidat Yitzchak, Gate 50

ולפי שמטבע האדם ותוכן מזגו הוא, שלא לבוא אל תכלית השלמות אשר בזה, אלא לטוף (אחרי) נסיונות גדולות ותוכחות עצומות וייסורים קשים ורבים — לזה אמר דוד: וזאת תורת האדם אד-ני אלהים (ש"ב ז, ט). כי הנה הוא יתברך עשה את האדם על זה האופן, ושראוי לו מתורת האדם לקבל ולסבול התלאות ההוות, בעבור הטובות הגדולות העתידות, כי הוא מהות הבחירה האנושית וטבעה בלי ספק.

14. Rav Shlomo HaKohen of Radomsk, Tifferet Shlomo, Vayigash

כי ע"י הצרה ח"ו באה להם טובה גדולה לבנ"י שזכו לעלות במדריגה ומעלה העליונה כנ"ל. וז"ש (תהלים קיח, ה) מן המצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה. ע"י שהייתי במצר ענני להיות במרחב במקום גבוה יותר מקודם כמ"ש (בזמירות שב"ק) ויתנם

15. R' Yehoshua Bachrach, Yafyut Malchut U'Zemiroth

ואתם שואלים: למה נגזר עליו גם הסבל הזה, בטרם הגיעו למלכות? ואני עונה: כי לא למלכות בלבד בחר השם בדוד, אלא גם להיות נפשו קשורה בנפש עמו, לשיר שירת ענותו בגלויותיו, ולהיותו כנור לכיסופיו לגאולה ולמקדש.

16. R' Yehoshua Bachrach, Machar Chodesh, 78

ומה היינו חסרים, אילו ניתנה לדוד מלכות עולמים, בקלות, בלי תוחלת ממושכה, הלא היא הובטחה לו מראש מקדם, מברכת יעקב אבינו ליהודה.

ולמה הקדימה וניתנה לשאול מלכות שעה? ואילו לא שלח השם את שמואל למשוח את דוד בסתר, בעוד מלכותו של שאול עדיין קיימת בידו. ואילו לא הוכרח דוד לבוא אל שאול לנגן לפניו, ולהיות נרדף על ידו ברוח רעה, בקנאה קשה ובאיבה.

כי אז אולי היו חיינו של דוד שקטים ורגועים, בלי אותן צרות רבות ורעות אשר מצאוהו.

ומה היינו חסרים? - - - ספר תהלים! ! ענו התלמידים.

17. Zechariah 3:3

ט גילי מאד בת-ציון, הריעי בת
ירושלם, הנה מלכך יבוא לך, צדיק
ונושע הוא; עני ורכב על-חמור, ועל-עיר
בן-אתנות. 9 Rejoice greatly, O daughter of Zion, shout, O daughter of
Jerusalem; behold, thy king cometh unto thee, he is triumphant,
and victorious, lowly, and riding upon an ass, even upon a colt the
foal of an ass.

18. Sanhedrin 98a

ומאי סימניה יתיב ביני עניי סובלי חלאים

What is the sign of the Messiah? He will sit among the poor who suffer from illness.

19. Yishayahu 11:1-3

א ויצא חטר, מגזע ישי; ונצר, משרשיו
פכה. 1 And there shall come forth a shoot out of the stock of Jesse, and a twig
shall grow forth out of his roots.

ב ונחה עליו, רוח יהוה--רוח חכמה
ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת,
ויראת יהוה. 2 And the spirit of the LORD shall rest upon him, the spirit of wisdom and
understanding, the spirit of counsel and might, the spirit of knowledge
and of the fear of the LORD.

ג וחריו, ביראת יהוה; ולא למראה
עיניו ישפוט, ולא למשמע אזניו יכיר. 3 And his delight shall be in the fear of the LORD; and he shall not judge
after the sight of his eyes, neither decide after the hearing of his ears;

20. Sanhedrin 93b

אמר רבי אלכסנדרי מלמד שהטעינו מצות ויסורין כריחיים

R. Alexandri said: This teaches that he loaded him with good deeds and suffering as a mill [is laden].

21. Ruth 2:14

יד ויאמר לה בעז לעת האכל, גשי הלם
ואכלת מן-הלקח, וטבלת פתך, בחמץ;
ותשב, מצד הקצרים, ויצבט-לה קלי,
ותאכל ותשבע ותתר. 14 And Boaz said unto her at meal-time: 'Come hither, and eat of
the bread, and dip thy morsel in the vinegar.' And she sat beside the
reapers; and they reached her parched corn, and she did eat and
was satisfied, and left thereof.

22. Ruth Rabba 5:6

ויאמר לה בעז לעת האכל גשי הלם, רות ב, יד), רבי יוחנן [נ"א רבי יונתן] פתר בה שית שטין מדבר בדוד, גשי הלם,
קרובי למלכות, ואין הלם אלא מלכות, הלא הוא דכתיב (שמואל ב ז, יח): כי הבאתני עד הלם. ואכלת מן הלם, זו לחמה
של מלכות. וטבלת פתך בחמץ, אלו היסורין, שפאמר (תהלים ו, ב): ה' אל באפה תוכיחני.

23. Charles Dickens, A Tale of Two Cities

It was the best of times, it was the worst of times, it was the age of wisdom, it was the age of foolishness, it was the epoch of belief, it was the epoch of incredulity, it was the season of light, it was the season of darkness, it was the spring of hope, it was the winter of despair.

24. Rav Tau, L'Emunat Iteinu, Dor Vador Emunato

עם ישראל, אשר נשפל בהשפלת גלות של אלפי שנים והתנתק מכל הווית חיים
לאומית – לפתע קמה בו רוח של אידיאליזם, נתעוררה בו הכרה והרגשה חיונית שיש
לצאת מן הגלות ולהקים בית לאומי בארץ ישראל, נולדה בו אמונה ש"אין גלות עוד!"

הרוח והתודעה הזו אשר מתחדשת בעם – היא סימן הסימנים של הקץ; היא אשר
מהווה את המהפך מגלות לגאולה; היא הסוד העליון אשר הופיע בעולמנו; היא עיקר
החידוש של הגאולה; והיא השורש לכל המעשים הכבירים הנעשים אחר-כך בבניין
הארץ, בקיבוץ הגלויות ובבניין החיים הלאומיים. וכן כותב רבי יהושע מקוטנא:
"ובפרט עתה שראינו התשוקה הגדולה, הן באנשים פחותי ערך, הן בבינונים, הן
בישרים בלבותם, קרוב לודאי שנתנוצץ רוח הגאולה".

הרוח הזאת, שמכחה כל מעשי הדור; אורו של משיח שהיה טמון וגנוז ומתחיל עתה להופיע בהרגשות של תודעה לאומית ובנכונות של מסירות נפש לעסוק בגאולה; "סוד ד' הנגלה במהלכו ההסתורי", כלומר סגולת האומה המתחילה לנוע, להתעורר ולצאת אל הפועל – כל אלה אמנם אינם אלא השלב הראשון, עליו אמר הרב 'מאמין הוא העם כולו'. נשמת האומה אשר בקרבה מוכנות ועומדות כל דרגות הגאולה, שולחת היא בתחלה נפשות מעשיות החודרות הכרה ברורה בסיומה של הגלות, ומתמסרות להקים את העם מחדש בארצו.

עתה מגיע תורו של שלב נוסף, שבו הגאולה תעשה לא רק מתוך דחף טבעי, אלא מתוך הכרה "את עומק הישות העליונה" אשר בתוככי התהליך.

הצורה החילונית שבה התודעה הלאומית קנייה בנפשות הדור הזה, הצופה לישועה קרובה, אינה יכולה להיות בת קיימא. אי אפשר שימשך שלטון אותה "היד הרמה המחומשת בהפקרות ודרכי הגויים, באין זכר לקדושת ישראל באמת, המחפה את חרסיה בסיגים של לאומיות מזויפת, בגרגירים של היסטוריה ושל חיבת השפה, המלבישה את החיים צורה ישראלית מבחוץ במקום שהפנים כולו הוא אינו יהודי, העומד להיות נהפך למשחית ולמפלצת, ולסוף ג"כ לשנאת ישראל וארץ ישראל". הצורה החילונית לא תחזיק מעמד, מפני שכל הרעיונות החילוניים זמנם קצוב ואינם אלא התרגשות לשעה.

כאשר תם זמנה של ה'פאזה' החילונית שבצינונות ומדרגה חדשה ועליונה יותר, עומדת על הפרק להופיע – הולכים ומתגלים בקיעים בתודעה הלאומית, ברוח הגבורה ומסירות הנפש, בחדות הבניין והיצירה. אלו המשברים שאנו חווים מאז מלחמת ששת הימים ועד ימינו. בדורנו אי אפשר אמנם לומר ש"מאמין הוא העם כולו שאין עוד גלות", אולם עם זה קבועה אמונה זו בתוכו של העם, חיה וקיימת בעצמותו ועתידה היא להתגלות בצורה יותר שלימה ומאירה, כפי שיבואר בהמשך.

בכל תקופה של משבר בתודעה הלאומית, בצינונות, בבניין הארץ או בעליה – כתב הרב את הדברים האלה והסביר איך הגאולה הולכת במהלך של נגלה ונכסה ונגלה, והמשברים נועדו כדי להעמיק יותר את השיתין של כל יסוד עבודתנו הלאומית. שוב ושוב מעורר הרב את ההתפרצות הפנימית של ההכרה, הידיעה וההבנה. כשהבניין המעשי במצב התמוטטות – זו ההזדמנות להסביר לעם: דע, אין ההתעוררות והמפעל הציוני עומדים על הרעיונות שלך השאולים מהגויים, אלא ממקור אחר לגמרי; עם ישראל, דע את עצמך ואת אלקיך, דע את יעוד הגאולה ואת הישועה הרחוקה שהיא שורש הישועה הקרובה.

25. Midrash Shocheh Tov 72:3

**"משפטיך למלך תן" (שם עב, א) אמר דוד לפני הקדוש
ב"ה, אני מקבל את היסורים, ברם לשלמה "וצדקתך**

לבן מלך"

Your strict judgment to the king – do give (Psalms 72:1). Said David before the Holy One, Blessed is He, "I accept the afflictions for myself, but as for Solomon, [give] Your kindness to the son

of the king"

בספר 'מסילת ישרים' בפרק החסידות, הרמח"ל אומר, שדוד המלך היה חסיד (סוף פרק יט). מהו חסיד? חסיד אינו דואג רק לעצמו. אם אדם מקיים את כל התורה ואת כל המצוות רק כדי "לחזות בנעם ד' ולבקר בהיכלו" (תהילים כו ד), הרי שהוא עדיין דואג לעצמו, לעולם הבא שלו, "ללכת בנועם ד'" שלו. חסיד, לעומת זאת, דואג לכבוד ד' ולכבוד עם ישראל, שהם דבר אחד, כי כבוד ד' הוא כבוד עם ישראל. אומר הרמח"ל: "שהרי אי אפשר לכבוד העליון להתרבות אלא בגאולתן של ישראל וריבוי כבודם".

גורם הדבר מאבקים גדולים בין

אלה האוחזים בצפית הקודש, שאינו במדרגת קודש הקודשים, לבין אלה העוסקים בבניין החול. ההבנה המצומצמת של כל אחד מאלו, של החול שאינו מבין את ערך הקודש, ושל הקודש המזולזל בבניין החול – גורמת להרגשה שכל צד מצר ומפריע להתפתחות של הצד השני, וממילא המתח והניתוק הולכים וגוברים.

זוהו תפקידם של טהורי נשמה בתקופה זו, לקרב אורים עליונים מתוך מרחקי עולם הבא אל תוך הניצוצות המתגלים מאורו של משיח באופניהם הגלויים". הרפואה לכל המצב הקשה הזה תבוא רק מטהורי הנשמה, המאמינים ומצפים להופעת קודש הקודשים. יודעים הם שלהופעה עליונה זו כל המדרגות יחד נצרכות הן – גם הבניין האדיר והמשוכלל של החול, וגם כוחות הקודש בשלימותם וטהרתם.

עליהם מוטל "לגלות את האור והקודש שברוח האומה"; להביא את הדור כולו להכרת עצמיותו; להראות ולברר לכל האוחזים במסירות נפש בבניין האומה "שהם עומדים שקועים ומושרשים וחיים בחיי אלוהים"; "לקרב אורים עליונים" – לחבר את הנשמה הפנימית המחיה את כל התהליך, עם "הניצוצות המתגלים...". עם מפעל הבניין הממשי.

רק פעולה זאת תעזור לעם ישראל להתגבר על כל המשברים ולהמשיך את תהליך הגאולה ביתר עוז. בלא שתחדור בעם ההבנה העמוקה בחיים האלוקיים שביסוד כוחותיו ומפעליו – לא יוכל תהליך התחיה להמשיך ולהיבנות ולהתגבר על כל הקשיים שיזדמנו בפניו.